

PESTPROTOCOL STEDELIJK GYMNASIUM HAARLEM

1. Wat is pesten?

Pesten is een vorm van grensoverschrijdend gedrag en zeer bedreigend.

We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Het kan gaan om verbaal of lichamelijk geweld, maar ook uitsluiten, stelen en vernielen, afpersen of achtervolgen zijn vormen van pestgedrag.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben een belangrijke taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en moeten hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat leerlingen te vertellen hebben.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- De schijnbare onoplosbaarheid van het probleem
- Het idee dat het om klikken gaat

De pester

Pesters lijken vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

De meelopers

Meelopers zijn leerlingen die meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dit als school het beste kunnen aanpakken.

2. Het Pestprotocol

Uitgangspunten

- De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol)
- De school ontplooit preventieve (les-)activiteiten.

De vijfsporenaanpak

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren, docenten en het onderwijsondersteunend personeel voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- Het aanbieden van hulp door de vertrouwenspersoon

3. Het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

- De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie
- De mentor komt hier in de toekomst op terug

5. Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. De leerling wil zich prettig en zelfverzekerder voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor het pestprotocol in zijn klas.

In de leerjaren 1 t/m 6 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere mentorlessen.

3. Het stappenplan na een melding van pesten

De coördinator in overleg met de mentor

- De coördinator neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen hen beiden.
- In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk: confronteren, mogelijke achterliggende problematiek boven tafel krijgen, helderheid geven over het vervolgtraject.
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij/zij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijke doelwit vormt voor pesters.
- Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de vertrouwenspersoon.
- Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidive en verzoekt hun om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject
- Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders
- Hij koppelt alle informatie terug naar de mentor

Schorsing

Wanneer na deze interventies geen blijvend resultaat wordt geboekt, volgt een schorsing van een dag. In geval van recidive krijgt de pestende leerling een langere schorsing. De onderwijsinspectie wordt dan op de hoogte gesteld. Volgt er weer een incident, dan leidt dit uiteindelijk tot verwijdering van school.

De taak van docenten en onderwijsondersteunend personeel

De docenten en het onderwijsondersteunend personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en melding doen bij de coördinator om hulp en overleg in gang te zetten.

4. Digitaal pesten ofwel Cyberpesten

Wat is Cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en doordat de reikwijdte van het internet veel groter is. Kinderen komen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

- Pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen en beledigen)
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen worden opgeslagen en misbruikt worden
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail

Effecten Cyberpesten

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Het stappenplan na een melding van Cyberpesten

- 1. Bewaar de berichten**
- 2. Blokkeer de afzender**
- 3. Probeer de dader op te sporen**
- 4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling**
- 5. Verwijs ouders zo nodig door:** onderwijstelefoon 0800-5010 of de vertrouwensinspectie 0900-11131113
- 6. Adviseer aangifte.** In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)
- 7. Breng de vertrouwenspersoon van de school op de hoogte**

5. Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (herkenning van het probleem)
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar wordt gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?